

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADUI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABON
Pentru 1 an 300

Educația religioasă în școala de stat engleză

Moralitatea poporului englez este aceea ce este pentru că s'a format și condus sub influența religiei creștine.

În trecut, toate școlile din Anglia au fost în mâna Bisericii; acolo unde școala nu era pur confesională, directorul școlii era un preot sau un „om al bisericii”.

Astăzi, școala reprezintă naștina și ca atare ea trebuie să reflecteze concepțiunea și credința majorității poporului englez. Astfel dezvoltându-se sistemul școlii de stat (școala naștinei), Englezii, indiferent de deosebiri confesionale, au impus școlii de stat acele principii fundamentale care sunt comune majorității poporului, adică principiile generale de învățare ale bisericii anglicane. Școala de stat în Anglia trebuie să salistacă în educație cel puțin următoarele patru principii, pe care anglicanul conștient le poate aproba pentru copiii săi trimiși în școala de stat.

1. *Sistemul de educație trebuie să fie în ton și tendință creștin.* Fără îndoială nu poate să existe o legătură reală între specialitatea sau capacitatea de a preda un subiect și credința religioasă a respectivului specialist, însă este o mare diferență între tonul unei școli care este creștină și tonul unei școli care este intenționat necreștină. Cuvântul „ton” sau „atmosfera” aduce cu sine principii morale înalte și distincție. Și aici se face deosebire de principiile sectarilor, cari nu pot fi aprobate de un anglican, pentru că ele nu se potrivesc cu revelațiunea divină. Dacă sistemul, atmosfera, tonul școlii este într'adevăr creștin, atunci are efect asupra tuturor ramurilor de viață școlară și chiar asupra dascălilor. Într'un astfel de sistem principiile creștine devin însăși viața școlii.

2. *Sistemul de educație trebuie să cuprindă o învățare creștină definită.* Prin aceasta se înțelege că în școala de stat trebuie să se predea învățarea cuprinsă în catechism și cartea de rugăciuni anglicană.

3. *Sistemul de educație nu trebuie să fie anti-ecclesiastic.*

Biserica anglicană privește creștinismul mai mult din punct de vedere social: creștinismul este ridicarea vieții umane la adevăratul ei ideal. Dela început până la sfârșit viața umană este sfințită de creștinism prin Biserică. Această concepțiune afirmă că omul delà naștere este religios, și este ținută cu tărie contra sectanților cari scot în evidență nu bunătatea intrinsecă a naturii umane — așa cum este arătată în Dumnezeu Întrupat — ci răutatea actuală a oamenilor, așa cum sunt ei. Părinții sectari sunt deci oarecum indiferenți față de aspectul religios al prunciei și copilăriei, însă

se interesează foarte mult de *convertirea* copiilor lor atunci când le vine timpul. Pe sectarul englez ceea ce-l preocupă este ca școala să fie oarecum neutră pentru că să nu fie o piedică în convertirea copilului. „Trebuie să spun, zice H. Hensley Henson¹⁾, că sectarismul este foarte greșit în privința copiilor, deoarece, obsedat de teoria lui asupra depravării naturale, nu are altă metodă de a trata pe copil decât în felul cum tratează pe adulți ca păcătoși. Astfel copiii sunt îndemnați la pocăință, prin amenințările predicatorilor... Acestă metodă de a trata pe copii este în sine însuși irațional, ignorând simplul fapt al dezvoltării naturale, și este deasemenea dezastruos în unele urmări ale sale”.

Contra acestui pericol, poporul englez în majoritatea lui, cere ca în școala de stat să nu transpire un spirit anti-bisericesc, pentru că Biserica este adevărata societate a oamenilor. „Anglicanii pot pe drept pretinde, zice acelaș autor²⁾, ca în sistemul statului de educație să nu fie nimic ce ar înlesni sau ar începe această anti-ecclesiastică tradiție a sectarismului”.

4. *În sfârșit, învățământul religios să fie încredințat învățătorilor religioși.*

Conștiința anglicană se opune ideii ca un necredincios să fie încredințat cu predarea religiei, oricâtă specialitate pedagogică ar avea. „Nici cel mai întocmai apărător al drepturilor individului nu poate să pretindă în mod serios, ca convingerile religioase ale majorității cetățenilor englezi să fie sacrificate pentru scrupulele unei mâni de oameni”³⁾.

Am spus rânduile de mai sus din vizitele ce am făcut la diferitele școli din Oxford (în Anglia anul școlar se termină în prima săptămână din August) și cărțile ce am citit, pentru a arăta că în țara libertății, majoritatea cetățenilor dictează. Biserica majorității își spune cuvântul: ea stă într'adevăr la baza statului, iar statul în instituțiile sale — în special de educație — trebuie să ducă spiritul Bisericii. Sectarii cari sunt mai mulți decât la noi — se supun fără murmur și se încadrează în spiritul general al cetățenilor. Câtă diferență de altitudine și crezul sectarilor delà noi.

Totodată am vrut să arăt că în Anglia, învățătorul sau profesorul nu poate să-și exprime în fața elevilor convingerile sale religioase personale, cari sunt opuse credinței generale a anglicanilor. Nu s'ar putea face și la noi de-a în această privință?!

Prof. Vintilă Popescu

¹⁾ Copilul și Religia p. 252.

²⁾ p. 254.

³⁾ Op. cit. p. 255.

De ce iubim ortodoxia? . . .

Să vedem acum cum se reflectează Ortodoxia în literatura poporană, în acel produs spontan în care răsar toate acțiunile omenești transfigurate de credință; în acel cristal pe care și-au lăsat urmele, prisosul de gândire și sentiment, generațiile cari s'au pierdut în negura veacurilor.

Cea mai frumoasă poezie este desigur Miorița. Ea începe cu versurile:

Pe-un picior de plai
Pe-o gură, de rai,

iar mai departe... moartea ciobanului se confundă cu nunta la care ia parte și natura: nuntașii ei au fost brazi și păltași.

Făclii a avut stele mii
Preoți munții mari
Păsări lăutari
Stelele și luna i-au ținut cununa.

Unii dând o interpretare largă acestei poezii, spun că ciobanul de aici este însuși Mântuitorul. Cadrul însuși din care coboară, este suprareal. Apoi, participarea întregii naturi la moartea lui — „că la nunta mea, a căzut o stea” — ca la moartea Domnului, când catapeteasma bisericii s'a rupt în două, este un argument în sprijinul acestei teze. Iar mama ciobanului ar fi Sf. Fecioară.

Eu nu vreau să-i dau această extensiune. Vreau să arat numai, că în poezia aceasta profană se găsește asimilată organic, credința ortodoxă. Se găsește aici noțiunea raiului-paradis, credința în taina nunții mistice de proporții cosmice, care se realizează pe celălalt tărâm, cu toate elementele ei: preotul săvârșitor al tainei, cununa, făcliile, nașii, nuntași și chiar lăutarii nu lipsesc.

Dar nu numai în Miorița, ci chiar în cântecele haiducești, găsim că sâmburele esențial este ortodox. Haiducul este un trimis al lui Dumnezeu, un arhanghel care răzbună nelegiuirile celor puternici și ajută pe cei nevoiași. Iar dacă căutăm mai adânc, întâlnim o etică cu profunde subtilități. Haiducul fiind el însuși om, ău greșeli inerente, pentru ca să se mântuiască trebuie să aducă jertfă totală, să moară.

Să luăm acum alt gen de produs poporan, Colindele. Citez câteva versuri:

În ieșiți voi mari boeri,
De vedeți pe Dumnezeu
Cum coboară de frumos
De frumos de cuvios,
Tot pe scări de luminări
Cu'n vestmânt până'n pământ.
Și de larg în jur pământ.
Dar în spate și în piept,
Scrisă-i luna cu lumina
Și soarele cu razele
Iar din tâmples umerei,
Scriși sunt doi luceferei,
Iar din jos de mânecele,
Scrise's stele mărunțele.

(Pr. Dom. Ionescu: Dogma ort. în cugetarea și viața pop. nostru, pag. 13.)

Eu cred că nimeni nu-și poate forma o imagine despre Dumnezeu înfinit așa ca poporul în aceste versuri și mai cred că nici un psalm nu exprimă atâta poezie: „Să vedeți pe Dumnezeu, cum coboară de frumos, de frumos de cuvios, tot pe scări de luminări”, căruia Universul îi servește numai ca podoabă a veșmântului.

Rețineți această imagine unică în literatura lumii despre Dumnezeu Fiul, care coboară cu tot alaiul ceresc, ca să mântuiască neamul omeneș.

Mai întâlnim în poezii deoființimea Tatălui cu Fiul, atunci când se pomenește călătoria Mântuitorului cu sf. Petru și este numit simplu Dumnezeu. Tot așa găsim Sf. Taine: Botezul, Mirul și Cuminecătura, în cearta vinului, grâului și mirului pentru întăietate. Mirul se consideră mai mare: „că fără de mine nu-i botez pe lume”, zice el. Iar „dragul de Dumnezeu” le împacă așa:

Ce vă tot părați
Și v'adeveriți
Că voi mie nu-mi sunteți
Una ca și alta:
Spicul grâului
Trupușorul meu,
Floarea vinului
Scump sângele meu,
Mana mirului
Sudorile mele”.

(Dom. V. Ionescu: Dogma ortodoxă.. pag. 39)

Aici se vede clar formulată dogma prefacerii și mai departe se vede că este legată de jertfa Mântuitorului pe cruce.

Î se dă o importanță deosebită Botezului, ca'n bocetul ce se cântă ca o colindă:

„Eu în rai când am intrat
Ce-am văzut m'am bucurat.
Am văzut pomi încărcăți
Cu copii ai botezați.
Iar în iad când am intrat
Ce-am văzut m'am spăimântat
Am văzut pomi încărcăți
De copii nebotezați.

Iar pe oamenii nespovediți „ii purta din loc în loc și-i bătea cu bici de foc” (Dom. Ionescu, op. cit. pag. 35).

În sfârșit, ar mai rămânea să facem o scurtă privire, asupra dogmei eshatologice, „cum întrezărește poporul viața viitoare”.

La protestanți și la romano-catolici, mântuirea e socotită ca o judecată omenească în care omului i se cântăresc faptele bune și cele rele și apoi se pronunță o sentință de achitare sau condamnare. În ortodoxie, mântuirea constă într'un act de spiritualizare, de transformare a întregii existențe într'o solidaritate cosmică.

Mijlocul de mântuire este dragostea de aproapele ospitalitatea sau ajutorarea celui lipsit și mai ales jertfa, pe care se pune atâta preț, încât e transformată în dogmă. De aceea, acel ce se jertfește nu moare, ci se transfigurează solidar cu lumea organică.

Izvoarele mântuirii sunt: omul și Dumnezeu. Omului îi aparține elanul de transfigurare și acest elan este firul de aur prin care harul lui Dumnezeu săvârșește misterul mântuirii, transfigurarea.

Elanul tinde către Dumnezeu, dar este oarecum oprit la jumătatea drumului de către revelație și ambele la o altă vremelnice și veșnicul te fac să simți că nu ești străin nici de cer nici de pământ, ci le ai pe ambele în tine.

Ortodoxia te primește așadar cu toate atributele organice și te transpune într'o stare nouă prin har, spiritualizând natura existentă.

Concepția despre rai și iad este cea biblică. Raiul și iadul există. Starea lumii după înviere este cea paradisiacă, însă mai superioară, fiindcă acei ce ajung aici, nu mai pot cădea prin greșeli.

Prin urmare, toate învățăturile creștine se află poetizate în aceste produse populare și aceasta ne arată că ele au fost trăite intens, generații după generații, până la noi.

Să trecem acum la literatura cultă.

Nu stăruim prea mult asupra ei, fiindcă se știe că: Limba noastră-i limba sfântă,

Limba vechilor cazanii,

a lui Varlaam, Dosoftei, Coresi și a celorlalți și își are începutul în mănăstirile: Voroneț, Bistrița și Neamțu, unde călugări cuvioși se trudeau să găsească cele mai armonioase cuvinte spre lauda lui Dumnezeu.

Primul scris, aparține deci exclusiv Bisericii ortodoxe. Vin apoi cronicarii. În letopisețele lor se vede ideea centrală a unui Dumnezeu care încearcă neamurile și le răsplătește după fapte. Dacă am trece pe rând la toți oamenii reprezentativi ai culturii noastre, toți au fost buni credincioși, fiindcă legătura cu pământul a fost prea puternică ca să poată fi destrădăcinați. Așa a fost de pildă Bălcescu. Iată ce mărturisește el într-o scrisoare către Alexandri: „Tu știi poate că eu crez tare în nemurirea sufletelor și în păstrarea personalității omești și după moarte, fără de care nemurirea nu se poate înțelege și mi se pare absurdă” (Nichifor Crainic: Functie cardinale în haos, pag. 239).

În epoca pozitivismului, M. Eminescu, afirmă vizionar: creștinismului îi revine marea misiune de-a împăca veșnicul conflict dintre muncă și capital (citez din memorie).

Cunoașteți misticismul lui Hașdeu, credința savantului Paulescu și a generațiilor mai vechi. Din generația de astăzi avem teologi cari se ridică la rangul cel mai înalt al acestei erarii și un fenomen unic, am avut o revistă de teologie scrisă de laici, de profesori universitari de filosofie.

În credința noastră se întâlnesc ciobanii artiști ai versului, cu savanții cercetători în laboratoare. Toate acestea pentru Ortodoxie înseamnă trăirea credinței în Dumnezeu, popas la picioarele Mântuitorului pentru drumul către celălalt veac.

*

Am făcut numai o palidă și nereușită icoană despre trecutul nostru, ca să vedeți că pământul acestei țări din care ne scoatem hrana zilnică și pe care umblăm, este un panteon plin de osemintele sfinte ale părinților noștri, cari au murit cu trupuri le frante pe roată sau agățate în lanțurile spânzurătorilor, dar au avut ochii ațintiți mereu către Dumnezeu care le a dat prin aceste chinuri mântuirea

Am arătat foarte slab, că atmosfera munților și holdelor noastre este plină de cântecele de dor după Dumnezeu, de credința mărturisită răspicat și cu orice risc.

În cerul acestei țări minunate se găsesc sufletele părinților noștri cari tremură la orice pas greșit al nostru și se roagă lui Dumnezeu să ne îndrepteze pe cărările mântuirii și ale mării, pe căile dragostei de Dumnezeu, de ei și de jertfele lor.

În vremurile ce vor să fie stau alte generații, cari așteaptă dela noi să le aducem elanul și destinul pe care-l purtăm în noi înșine.

Iar noi generația de astăzi stăm între aceste două lumi și avem posibilitatea de a merge pe calea dragostei și a jertfei, așa cum ne ndeamnă ființa noastră, Ortodoxia noastră, sau să dezertăm.

În fața noastră stă veșnicia stăpânită de Dumnezeu dreptei răsplătiri. Ortodoxia ne nvață că singurul drum pe care putem merge este acela al suferinței, al

jertfei, Mântuitorul ne-a arătat că drumul învierii duce pe la Golgota. Suferința și jertfa sunt adevăratele cămăși mergem pe drumul adevărat. Dar Mântuitorul s'a jertfit pentru noi, fiindcă sufletul Lui a fost plin de dragoste și jertfa este risipirea dragostei, dăruirea ei. Când și noi vom avea sufletul atât de plin de dragoste încât să umplem lumea cu ea, să fim în stare să murim pentru fărăna de adevăr ce se găsește în noi, atunci vom fi ortodocși.

Și acum să rezumăm, de ce iubim Ortodoxia? O iubim, fiindcă „Ortodoxia este Biserica lui Hristos pe pământ, o viață nouă cu Hristos și în Hristos, condusă de Duhul Sfânt”, (S. Bulgakoff), o mamă care-și întinde dragostea mântuitoare peste întreg omul, peste toată bogăția lui moștenită și dobândită. (Păr. D. Stăniloae), fiindcă „prin ea suntem contemporanii martirilor, prin ea vorbim cu strămoșii în graiul lor, prin ea suntem frați în soluția plină de speranță a celor mai grozave probleme” (N. Iorga), fiindcă Ortodoxia e mântuirea noastră; suntem noi înșine, fărăna de adevăr din noi.

Iubim Ortodoxia fiindcă prin ea ni-s'a descoperit o cale mesianică între popoarele lumii contemporane. anume: că trebuie să facem din această țară stălpul principal pe care se va sprijini o lume nouă, bazată pe dreptate socială și națională, lumea omului nou.

Dimitrie Gornic.

Cronica parohiei

Unul dintre preoții tineri și harnici ai episcopiei Aradului a cerut încă demult dela redacția revistei „Biserica și Școala” să publice un răspuns la întrebările: Cum se conduce „Cronica” parohiei? După ce plan? Ce fel de însemnări și evenimente se scriu în ea? Sau redactarea ei rămâne „la latitudinea cronicarului”?

Întrebările acestea sunt bine puse și bine venite. Este vremea — ordinele oficiale s'au dat mai de mult — ca fiecare sat, fiecare parohie să și aibă cronică sa scrisă, din care să se alcătuiască la vremea sa monografia satului, sau orașului respectiv. În condițiile de față ale Bisericii și ale culturii nu se mai poate închipui sat și parohie fără o cronică scrisă, fie chiar cât de modestă. Începutul redactării ei nu mai poate întârzia.

Cine cunoaște cât de cât opera Serviciului Social, a putut să se convingă ușor că una dintre preocupările sale esențiale este studiul monografic al satelor. Nu-și poate omul închipui cu călă ușurință se face acest studiu, când află o bază pe care să clădească, o informație istorică, o carte veche, un document local, o cronică.

Prea Sfinția Sa episcopul Andrei contemplează publicarea unui almanah al episcopiei Aradului. De unde se vor putea culege datele necesare, dacă parohiile nu-și au cronicile scrise? Și, Doamne, ce-i mai plăcut decât să răsfoești o cronică veche, sau un almanah în care să vezi ca într-o oglindă tot ce ai dori să vezi și nu poți..

Iată de ce, părinte Ioane, te felicităm pentru că ai făcut caz de publicitate din problema care trebuie să frământăm pe toți preoții veacului nostru și în cele următoare vom căuta să îți dăm răspunsurile dorite. Ca ele să fie cât mai bune, complete și folositoare, ne-am consultat și cu P. C. S. păr. C. Magieru, vicar și revizor eparhial, care ne-a dat prețioase îndrumări în acest scop. Combinate cu experiențe proprii le așternem pe hârtie, precum urmează.

Având în vedere că lucrarea noastră, oricât de puțin pretențioasă, este chemată să reziste veacurilor, trebuie să avem grija ca hârtia, scrisul și legatul cronicii, să nu lase de dorit. Ca o carte să nu se lase măcinată ușor de dintele vremii se cere să fie legată, din hârtie calitatea cea mai bună și scrisă cu tuș. Așa dar cele dinlăi griji la redactarea unei cronici privesc materialul ei formal: să fie legată în pânză bună sau mai bine în piele, să aibă toile din hârtie velină și să fie scrisă cu tuș.

Urmează conținutul: Ce scriem în cronică? Incepem cu mediul geografic și cu istoricul satului; căutăm prin arhive, la primărie, la județ, la cartea funduară, prin muzee și biblioteci tot felul de informații privilegiate la trecutul satului și la locuitorii lui: ocupațiuni, port, caractere, etc. Nu vom trece cu vederea nici informațiile totdeauna foarte interesante pe care ni le pot da bătrânii satelor.

După ce am căutat începutul și am făcut istoria satului, facem istoria parohiei, resp. a parohiilor și apoi a edificiului bisericii: de când datează, cine a înființat o, cum s'a dezvoltat, a prosperat sau s'a ruinat. Care-i starea actuală și perspectivele pentru viitor, cultura morală și sanitară a poporului; sentimentul lui religios și național, ctitorii, binefăcătorii bisericii, averea ei: clădiri, pământuri, donații, obiceiuri, vișii și virtuți. Cui au fost și sunt preoții și învățătorii satului: biografia și activitatea lor. Cine a vizitat parohia; vizite canonice, Minoritari și sectari sunt în parohie? Câți și de când? Lupta cu ei. Apoi: școala, zidirea și începutul ei; Casa culturală, monumente, așezăminte, etc. Nu uita să-ți faci și autobiografia și lipește pe păreții cronicii cât mai multe și mai variate fotografii cu biserica școala, preoți, învățători, privesc, sărbări, etc. etc.

Toate acestea și altele pot forma capitole aparte pe care le vei dezvolta după cum dispui de informații.

După ce am ajuns cu redactarea cronicii „la zi”, mai departe lucrul merge ușor: însemnezi din caz în caz evenimentele mai însemnate din viața parohiei, în analogie cu cele înșirate mai înainte. Urmașul Sfinției Tale, prin această va avea o sarcină mai ușoară, căci începutul e greu.

Am avut ocazul să văd în mâna unui preot de sat o astfel de cronică și am rămas încântat atât de răbdarea cu care a scris-o caligrafic, cât și de istețimea cu care a compus-o și a împodobit-o. Nu au lipsit din cuprinsul ei mai ales fotografiile cu vechia și noua biserică, cu cea dinlăi lovitură de lărnăcop și cu punerea pietri fundamentale; episcopul, protopopul, preotul cu epitropii și consilierii parohiali, cărăușii, zidarii, etc. etc. O astfel de cronică, dacă se va păstra, peste câteva sute de ani va avea valoarea unui tezaur.

În regula generală, iubite părinte Ioane, gândește cum a fost scrisă o carte de istorie sau o monografie ce ți-a plăcut mai mult și așa scrie și cronică parohiei Sfinției Tale. Făcând aceasta, ai îndeplinit o mare operă culturală. Venerabila noastră Biserică — culturală în toată ființa ei — va afla în Sfinția Ta un bun urmaș al vechilor călugări și cronicari, de numele și de operele cărora se leagă începuturile culturii române.

Pelerinagiile religioase la Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog

Potrivit unei vechi tradiții de înaltă trăire ortodoxă, la Sfânta Mănăstire Hodoș-Bodrog s'a împărțit

și în acest an hrană duhovnicească, cu ocazia praznicelor „Schimbarea la față” și „Adormirea Născătoarei de Dumnezeu”, unui însemnat număr de credincioși, veniți din cele mai îndepărtate colțuri ale eparhiei Aradului.

Programul detaliat al celor două zile de praznic a fost publicat la vremea lui.

Credincioșii, mai puțin la număr anul acesta, din cauza evenimentelor de covârșitoare importanță prin care trece țara, au venit ca să-și adape sufletul la izvorul învățurii creștine ortodoxe a cărei adevărată trăire se găsește la Sfintele noastre mănăstiri. S'au observat, printre pelerinii din anul acesta, credincioși din toate categoriile sociale, țărani, meseriași și un însemnat număr de intelectuali. Prezența intelectualilor la astfel de manifestări este un fapt deosebit de important, căci, spre bucuria noastră, ea ne arată atașamentul pe care această pătură socială începe a-l avea într'un grad tot mai mare față de biserica neamului.

La pelerinagiile din anul acesta au fost de față și P. S. S. Lor: Părintele Episcop Andrei al Aradului și Părintele Episcop Policarp Morușca al Americii, ceea ce a dat un fast deosebit acestor înălțătoare manifestări ale ortodoxiei lucrătoare.

Pentru alinarea suferințelor și potolirea sbuciumului lăuntric a celor ce au venit din depărtări, ca să se închine, s'au oficiat un numeros ciclu de slujbe și servicii divine, ca „Vecernia”, „Privegherea Praznicului”, „Drumul Crucii”, „Sf. Maslu” etc. Iar pentru întărirea lor duhovnicească s'au ținut un însemnat număr de predică, foarte bine întocmite de către vrednici preoți din eparhie.

Astfel la praznicul „Schimbării la față” au ținut predică și meditații religioase, Cuviosia Sa păr. Ieromonah Ștefan Lucaciu, misionar eparhial, Păr. Gheorghe Albu, Păr. Horia Vișoiu, Păr. Virgil Popoviciu, Păr. P. Bogdan, Păr. Prof. Melentie Șora și Păr. vicar-revizor, Corneliu Magieru. La praznicul „Adormirii Maicii Domnului” au predicat: Păr. Ioan Faur, Păr. Ioan Poleac, Păr. Nicolae Iorgovan, Păr. Ierom. Șt. Lucaciu, Păr. Teodor Șerb, Păr. Petre Bogdan, Păr. Emil Căpitan, Păr. Mitrofan Banciu, Păr. Ioan Moș și Păr. Roman Codreanu.

La priceasnă în ziua praznicului „Adormirea Maicii Domnului” predica ocazională a fost rostită de către P. S. Sa Policarp al Americii.

Toate predicile roșite cu ocazia acestor pelerinagii au ținut spre luminarea unui subiect frumos și de mare importanță, atât din punct de vedere religios, cât și din punct de vedere național: Problema vieții familiare din punct de vedere religios moral și național, fiind atinsă în același timp și problema natalității. Cuceririi părinți predicatori s'au achitat în mod foarte frumos de misiunea lor, tratând cu multă competență subiectele, fie direct, fie atingând numai în trecere această problemă, arătând îndeosebi felul cum se vede ea în învățătura creștină și cum ar putea avea o deslegare în lumina acestei doctrine. Accentuăm aici că alegerea acestui subiect a fost cât se poate de fericită, când ne gândim la marea ei actualitate.

Este bine ca în jurul acestei probleme, de a cărei rezolvare atârână viitorul neamului nostru, să se facă cât mai multă lumină și acel care este chemat în primul rând să se ocupe de ea este fără îndoială preotul.

În alte state s'a format un adevărat cult din datorită de a fi mamă și cap de familie, cult care e identificat cu datorințele față de biserică și neam.

Preotul are datoria să stimuleze mereu sentimentul național și aceasta o poate face cu folos, arătându-i clar temeiurile evanghelice.

Pelerinagiile dela Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog, prin felul cum s'au desfășurat, depășesc limita unor importante manifestări tradiționale de religiositate și îmbracă semnificația unei puternice acțiuni pe teren național.

Aceasta ne învederează, că biserica noastră este la datorie și veghează la împlinirea fericită a destinelor neamului nostru. (A.)

Dumineca a 13 după Rusalii

Tălmăciri din alte limbi

1. Stăpânul casei este Dumnezeu. Via este împărăția lui Dumnezeu. Gardul e pavăza lui Dumnezeu. Teascul este legea dumnezească. Turnul este scutul autorității... Câte ne-a făcut nouă Domnul! Veselește-se sufletul meu, când mă gândesc la împărăția lui Dumnezeu. Are lege, autoritate, zid de piatră, ferocitate. Zidul însă e zugrăvit ca o casă împodobită, ferocitatea e cu măiestrie făcută și flori au crescut pe ea. Dragi îmi sunt zidurile tari, care dau un cuib plăcut; gardul care împrejmuște grădina, florile; turnul mareș, falnic, apărător. Numi e sarcină, ci bucurie, mângâiere; nu cătușă, ci apărare și așa de bine-i aici. Alerg prin casa, prin via aceasta săltând ca un copil prin curtea casei părintești!

2. Stăpânul are și țarina urdași samănă samănța sa, dar îi place să-și aserene împărăția și cu via, cu o vie pe coastă de deal stâncos, în bătaia soarelui. Acolo lucrează târnăcopul și sapa, ac'o curg sudorii și scântelăză focul din cer. Dar sunt acolo și flori, mireme plăcute. Este must care fierbe; vin care înflăcărează, electrizează. Hristos iubește sufletele cu sentimente miresmuitoare, dar și tari; poate fierb și sunt uneori turburi, dar se limpezesc și în ele e foc și putere. Dragostea lui Dumnezeu însuflește, îmbată. Iubirea lui Hristos e adăpost de vin, casă înflorită, miresmuitoare, — dulce și tare. Așa să fie sufletul și să nu se turbure, dacă sentimentele, gândirea și toată ființa îi sunt uneori în fierbere. Să-și preschimbă sentimentele și entuziasmul în foc, în iubire tare.

3. Via trebuie să rodească struguri, vin dulce, cu foc, adică o iubire din suflet, din inimă, din virtute, iar aceasta să se facă din când în când văzută. Aceasta este rodul lui Dumnezeu. Pomul neroditor, frunzișu', strugurii necopți sau putrezi sunt rodul lumii. Sa simțim datoria de a aduce rodirile lui Dumnezeu. Ce prej ar avea, fără ele, gardul, teascul, turnul? Ce ar prejui Biserica, dacă sufletele n'ar avea mireasmă și nu s'ar aprinde de iubire sfântă? Să nu batjocurim lucrarea lui Dumnezeu cu nepriceperea noastră.

4. Evanghelia se îndușoșează când vorbește despre Fiul: Avea un foarte, foarte iubit Fiu... Mai iubit decât profetii și mucenicii, decât cei cu suflete împărătești și decât sfinții. Acela sunt robi, iar acesta este Fiul său cel iubit...! Și via n'o socotește ca pe o avere a nimănui, ci așa o iubește, că și pe Fiul său, pe acel prea iubit Fiu, îl dă pentru ea... Da, pe cât îi e de prea iubit acel Fiu, atât îi e de dragă via: „via mea”. Biserica și sufletul meu sunt via prea iubită a

Domnului, pentru care a dat pe Fiul său cel iubit. O, ce loc am eu, la inima lui Dumnezeu. El mă iubește așa de mult. Pe Fiul său îl dă pentru mine. Ce bucurie și slavă și ce datorie am eu în schimb pentru aceasta!

5. Via e călcată de mistreți, via nu înflorește, n'are rod dulce, nici vin însuflețitor. Pe Fiul cel prea iubit îl omoară. Pustirea se întinde și marea nefericire acolo. Așa au făcut j dovii demult și li s'au uscat sufletele. Așa fac toți cei ce batjocuresc pe Hristos. Sufletele lor nu înfloresc, n'au foc, n'au însuflețire pentru vieța de veci. Alte flori, alte însuflețiri nu se pot asemăna cu vinul iubirii lui Dumnezeu, Cine nu gustă din acesta, nu cunoaște veselia cea mai înaltă a vieții. „Din bășugul casei tale se hrănesc și-i adăpi din râurile bunătăților tale”. (Ps. 32,8.) „Gustați și vedeți că e bun Domnul” (P. 33,8) „Dacă ai fi luat aminte la poruncile mele, fericirea ta ar fi fost asemenea unui râu și dreptatea ta, ca talazurile mării”. (Isaia 48,8). Iar fără aceasta, Stăpânul vine și pierde lucrătorii viei și via o dă altora... Nu, nu, Doamne. Voiu fi credincios.

C.

Probleme canonice

Salutul creștinesc

Tradiționalismul poporului nostru a fost recunoscut de către mulți și de repetate ori.

Cu toate acestea fie-ne îngăduit să credem contrariul. Strămoșii noștri, da, erau tradiționaliști, dar generațiile de după războiu, au crezut de bine a nu mai respecta moștenirea străbună, nici măcar în cele religioase. Așa ne putem explica cum de salutul credincioșilor față de duhovnicul lor, precum și a acestuia față de fiul său, s'a îndărtat cu totul de învățătura și practica bisericească.

Respectul creștinului mirean față de preot s'a manifestat din vechime prin salutul „sărut dreapta părinte” ori „binecuvântă părinte”; preotul la rândul binecuvânta. Binecuvântarea este un act prin care se împărtășește sfințenie¹⁾

Formula binecuvântării — în formă a diferit — sensul acelaș fiind atât în V. T. cât și în N. T.

Porunca dată de Dumnezeu lui Moise de a binecuvânta poporul ales, ne arată aceasta: „Domnul să te binecuvânteze pe tine și să te păzească; Domnul să arate fața sa peste tine și să se îndure; Domnul să ridice fața sa peste tine și să-ți dele fie pace”.²⁾

Evanghelistul Luca deasemenea ne redă porunca dată de Mântuitorul, pentru binecuvântare: „Ori în ce casă veți intra, ziceți mai întâiu: Pace casei acesteia”.³⁾

Iată dar că nu e ceva nou și nici invenție omească, ci, porunca Tatălui, de a saluta și a fi resalutați. Desigur, azi, câți oare dintre noi laicii ne adresăm asemenea preoților noștri? ori, câți preoți nu s'ar simți direct jenați să dea binecuvântarea, în virtutea harului ce le-a fost dat de sus?

Ne credem, că e sub demnitatea noastră a zice: „sărut mâna preotului”, dar tot nouă, nu ne pare direct

¹⁾ Can. 27 Sf. Vasile și Can. 26 sinodul VI ecumenic.

²⁾ V. T.: Numerii VI, 23.

³⁾ N. T.: Luca X,5.

caraghios, a ne adresa cu aceeași formulă sufletului feminin, care se știe, nu a primit nici o imputare și nici un har. Cu alte cuvinte, ne compacem cu toții într-o situație, care este departe de a fi bine plăcută lui Dumnezeu.

Lucrurile au mers departe. Până și oficialitatea — Straja Țării — desigur fără a avea cunoștință de dreapta învățătură — a cerut Sf. Sinod, ca preoții să resalute cu „Sănătate”! Sf. Sinod însă prin adresa No. 1978/39 dispune ca formula acestui resalut să fie: „Sănătate, Dumnezeu să te binecuvinteze”, ridicând mâna în semn de binecuvântare, potrivit obiceiului vechi creștinesc de salutare și binecuvântare preoțească.

Așadar, de acum înainte și în această chestiune a salutului credem a fi revenit la dreapta învățătură și canonicitate. (Deși, în formula ordonată de Sf. Sinod vedem o formulă prin care se voește o împăcare, între puterea dumnezeiască și lumea; căci, odată ce preotul binecuvântă, prin rugăciunea adresată lui Dumnezeu, se înțelege dela sine, că Dumnezeu în bunătatea-I fără margini, va da „Sănătatea” care numai El o poate da).

Intrucât însă dispoziția Sf. Sinod se raportează doar la salutul dintre preoți și strajeri, credem, a fi îndreptățiți a cere Sf. Sinod generalizarea ordinului, adică preoții să fie obligați a-și resaluta credincioșii prin formula: „Dumnezeu să te binecuvânteze”.

Scripturile sfinte așa dispun; dispozițiile canonice deasemenea pun mare preț pe binecuvântare, interzicând-o acelor care nu sunt vrednici a o da și a o primi.

Mai ales azi, mai mult ca oricând, avem cu toții nevoie de binecuvântarea dumnezeiască. Iar mireni să nu uităm că, cuvintele de salut adresate preotului, sunt cuvinte adresate Aceluia care, pentru nevrednicia noastră a pățimii. Așadar, „sărut dreapta părinte” și „Dumnezeu să te binecuvânteze” să fie salutul nostru, întru mărtirea lui Dumnezeu și mântuirea noastră!

Prof. Gh. Coman

Să ne rugăm..

„Că Duhul adevărului
vă va povățui pe voi”.....
(Ioan 16,13)

În zilele noastre de zbucium și de preocupări pământești, îți vine cu greu să îndrepti cugetul și sentimentele tale acolo, de unde ai putea să primești dezlegarea absolută a frământărilor tale și a aproapei tău.

Adevărul creștin este acel izvor, care ar putea da inimei noastre și pacea sufletelor noastre și nădejdea mult biruitoare.

Suntem creștini cu numele, dar după felul nostru de a cugeta de a simți și a face mai ales, nu suntem mai buni decât păgânii.

Cu durere adâncă vezi și simți că aproapele tău, nu gustă cu adevărat bucuria acestei vieți, dar ce să zicem de bucuria vieții viitoare?

Amar de dureros este să vezi și mai ales să-ți dai seamă că nu-l poți ajuta, aproape n-ai nici o posibilitate să-i întinzi mâna și să-i arăți drumul adevărat.

Și într'adevăr, cum să-l ajuți? Cum să-i atrăgi atenția? De ascultat, nu te ascultă, pentru că e plin de încredere în forțele sale. Dar mai mult, e prea grăbit,

el n'are timp. De dimineața până seara el aleargă în treburile mai importante. Altfel, tot timpul liber îl petrece în plăceri și desfătări efemere, jertfind mult pentru trupul său și nimic pentru suflet.

Parecă suntem hotărâți să umblăm viața întreagă pe căi lăturale și urmărind alte scopuri, afară de cel adevărat?

Așa și va fi, dacă din când în când, nu vom asculta vocea sufletului nostru și dacă nu vom sta de vorbă cu el, dacă nu ne scuturăm de jugul farmecelor lumii acesteia și mai presus de toate dacă nu începem să ne rugăm.

Cu toată lăria putem să afirmăm, că rugăciunea e singurul și ultimul mijloc, prin care putem să ieșim din lăncezeala și chiar din somnul nostru sufletesc.

Sufletul nostru numai prin rugăciune trăește și activează, numai în timpul rugăciunii se luminează el cu lumina adevărului.

Cu cât mai mult știm să ne rugăm, cu atât viața noastră sufletească e mai intensivă, sentimentele noastre nobile devin mai puternice, mai active.

Sufletul fără rugăciune e ca și mort. Nu e capabil de avânt spre cele sfinte, adevăr și jertfă.

Căuțoți pe cei virtuoși, priviți-l și veți vedea că el se roagă. Tot timpul lor e în rugăciune, e chiar rugăciunea. De aceea ei sunt buni, dreți și credincioși. Pentru că ei se roagă neîncetat.

La slăbirea osârdiei lor pentru rugăciune, ar slăbi chiar și însăși credința. Credința și faptele bune sunt rodul rugăciunii. Viața cu adevărat creștinească și rugăciunea sunt nedespărțite una de alta.

Cine trăește o viață adevărată duhovnicească, o viață dreaptă, acela își iubește rugăciunea și necondiționat să și roagă. Cum prin răsuflare se constată și se susține viața trupească, așa și prin rugăciune se manifestă și se susține viața creștinească virtuoașă.

Suntem siguri că acela, a cărui viață e plină de slăbiciuni și de patimi, se roagă prea puțin, sau chiar de loc.

Iată de ce mulți din creștini rătăcesc, nu cunosc pe deplin adevărurile fundamentale și necesare a credinței noastre. Pentru că nu se roagă lui Dumnezeu. De aceea ei n'au nici dorință, nici putere să cunoască adevărul dumnezeiesc. Ei nu se roagă Lui Dumnezeu. Sufletul lor e mort, nu e capabil să ia avânt spre sfărelile Dumnezeirei. Pentru cel ce moare zădarnice sunt medicamentele. Așa și acela care nu se roagă, nu i ajută învățătura, el e mort pentru cele sfinte.

Deci să ne grăbim să ieșim din nepăsarea noastră pentru cele sufletești, rugându-ne Lui Dumnezeu. Să ne rugăm Lui și în noi se va naște dorința fierbinte pentru adevărul veșnic, dumnezeiesc; atunci cu bucurie îl vom înțelege și-L vom trăi.

Lui se cuvine rugăciunile noastre, izvorile din adâncul sufletului nostru și încălzite de inima noastră și El Atoțbunul ne îndreaptă spre adevăr, ne dă ocazie și mijloace spre a-l cunoaște. Dumnezeu este lumina de pretutindeni și dragostea cea fără de margini. El nici pe cel păgân nu lăsa în întunerec necunoștinței, pe cel fugit îi scoate din negura rătăcirii și pe cel păcătos îl ridică din bezna pierzării. El pe toți îi iubește, tuturor le ajută și le dăruiește Lumina Sa cea nepieritoare, numai să ne rugăm!

Pr. A. Cuznețov

Informațiuni

Vizitațiuni canonice. P. S. Sa Episcopul Andrei însoțit de Părintele vicar-revizor Corneliu Magieru, a cercetat în zilele de 16—20 August a. c. parohiile: Vața de Jos, Hălmașu Hălmașel, Vârfuri, Soimuş-Buceava, Bontleşti, Săturău și Ciu, interesându-se îndeaproape de necesitățile de cari sufăr preoții și credincioșii din aceste părți, de mijloacele cele mai eficace pentru intensificarea vieții lor spirituale precum și de felul cum își îndeplinesc parohii mistuna ce li s'a încredințat.

În toate parohiile vizitate, Prea Sfinția Sa a fost primit cu deosebită bucurie de populație, căreia i-a adresat cuvinte de îndemn și mângâiere sufletească.

În cadrul serbărilor de „Ziua Marinei”, M. S. Regele a rostit o cuvântare în care a sintetizat doctrina hotarelor românești. Vorbind despre apărarea granițelor, Augustul Suveran a spus, între altele, următoarele: „Această apărare a granițelor, care trebuie să fie în sufletul fiecărui român, nu numai a acelora cari poartă uniforma militară, trebuie să formeze o stâncă de neclintit a tuturor sufletelor românești, că ceace este românesc nu se poate da, că ceace este românesc se va apăra, și, mai mult decât aceasta, dacă cineva este iubitor de pace, el trebuie să știe că granițele odată brăzdate, nu se pot schimba fără o primejdie de cataclism mondial”.

Cuvintele acestea, așa de răspicat expuse de M. S. Regele, exprimă întru totul ferma hotărâre a întregel suferiri românești, de a și păstra cu orice jefă moștenirea rămasă din străbuni.

Tot cu prilejul serbărilor Marinei, Măria Sa Marele Voevod M hai a fost înscris în rândul ofițerilor activi ai „Marinei Regale Române”, cu gradul de aspirant sublocotenent, evidențându-se prin aceasta, și mai mult, însemnatul rost ce-l va avea aceasta armă în viitorul apropiat al țării noastre.

Ministerul Cultelor și Artelor a luat dispozițiuni pentru așezarea unei pietre funerare pe mormântul primului Patriarh al României, pe care se va scrie, pe scurt, viața și faptele marelui păstor.

Programul adunării anuale a Societății „Astra”, ce se va ține la Cluj, sub înaltul patronaj al M. S. Regelui, în zilele de 9, 10 și 11 Sept. a. c. a fost fixat în felul următor: În ziua întâi, Sâmbăta d. a., în sala rezidenței regale, d-nii profesori universitari, Dr. Iuliu Hașegan și Dr. G. Berutatu, vor face interesante comunicări cu privire la viața și traficul țărânului român. Va urma apoi comemorarea lui Mihail Eminescu, despre care va vorbi d. prof. Horia Teculescu din Sibiușoara.

În ziua a doua, Duminică, va avea loc deschiderea festivităților, prin slujba religioasă ce se va oficia în catedrala ortodoxă, după care asistența se întrunește în sala colegiului academic, la prima ședință a d-unării generale. După deschidere și după salutul autorităților, va vorbi Dl. prof. universitar Ioan Lupăș despre: „Problema transilvană în prima perioadă a domniei Regelui Carol I.” Urmează apoi vizitarea expoziției plastice a „Astrei” și masa în saloanele colegiului academic. După amiază și seara: festivalul Șoimilor Carpaților, vizitarea parcului Regele Carol II. a expoziției „Trecutul și prezentul Astrei”, reprezentarea

operei Kir Ianulea la Teatrul național și în fine balul organizat de tineret.

În ultima zi, Luni, se va ține ședința a doua, cu diferite rapoarte ale comisiilor, etc.

Biserica în Rusia Sovietică. Cu toată persecuția din partea oficialității sovietice în Rusia, din nenumăratele știri ce ne vin de acolo, se constată că cea mai mare parte din populație a rămas în substratul ei sufletească, tănuț, profund creștină. Pentru satisfacerea nevoilor sufletești ale acestei populații, s'au ivit, în ultima vreme, o mulțime de preoți ambulenți, cari cu un geamantan mic în mână, merg din sat în sat și unde socotesc că e locul să se oprească, unde se simte nevoia prezenței lor, deschid valiza care conține toate sf. obiecte necesare pentru săvârșirea sf. Liturghii și a sf. taine și prin sf. slujbe satisfac cerințele sufletești a celor rămași creștini în conștiința lor. După ce și-au terminat misiunea într'un anumit loc pleacă mai departe pentru a satisface aceleași necesități și în sânul populației din celelalte părți ale colosului rusesc.

Ce frumoasă pildă de abnegație creștină. Ea ne învederează totodată și adevărul că religia creștină, nu poate fi despământenită, oricât de satanică ar fi ura și mijloacele de persecuție ale nebuniei omenești.

Cuviosul părinte Ieromonah Ilarie Iova, dela Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog, o fost hirotosit întru sinel, în cadrul misiunilor religioase ce au avut loc acolo cu ocazia prasnucului „Adormirii Născătoarei de Dumnezeu”.

Distincțiunea vlădicească îi arată și mai mult vrednicia cu care s'a osârduț întru împlinirea praviile călugărești.

În ședința administrativă a Ven. Consiliu Eparhial din Arad, ținută Marți 22 crt. a fost numit pentru parohia Jimbolia tânărul și vrednicul Preot, Nicolae Cimpoies, fost paroh în Bodrogul-nou, iar pentru parohia Nerau a fost confirmat ca ales Părintele Filip Popoviciu, fost paroh în Saravale.

Dumnezeu să le ajute în m'sunea ce li-s'a încredințat.

Anunț școlar

Se aduce la cunoștință P. C. Catihet, că de începerea an. școlar 1939/40, la Bibliotecă noastră Diecezană se află manualele de Religione, de curs primar, scris de pâr. Nicolae Crișmariu, cu aprobarea Sf. Sinod, sub Nr. 664/1935. și anume:

1. Istorioare religioase morale pentru cl I
2. Istorioare biblice . . . . . „ II.
3. Istorioare biblice . . . . . „ III.
4. Istorioare biblice . . . . . „ IV.
5. Istorioare bisericești . . . . . „ V.
6. Istorioare bisericești . . . . . „ VI.
7. Morala Creștină . . . . . „ VII
8. Călăuza catihetului (Lecții practice) pentru catihetii la . . . . . „ cl. I.
9. Călăuza catihetului (Lecții practice) pentru catihetii la . . . . . „ cl. II-IV

Vom avea în depozit cărțile școlare pentru curs primar și secundar, precum și lotul de cărți literare, teologice și rechizite bisericești.

Librăria și Tipografia Diecezană Arad

Nr. 5757/1939,

Ordin circular

Ministerul Cultelor și Artelor, Dir. monumentelor istorice, prin ordinul No. 1934/1939 dispune din nou ca să nu se mai așeze în sf. biserici coroane aduse omagiu celor morți, ci acestea să se așeze în cimitire.

În viitor vor fi dați în judecată toți acei preoți, cari vor mai permite așezarea coroanelor în sf. biserici, stricând prin baterea culilor pictura și pereții sf. lăcașuri și expunându-le la incendii, fiind coroanele ușor inflamabile.

Cosiliul eparhial face răspunzători pe preoți de executarea acestui ordin.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad

Publicație de licitație

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 29 August a. c. se va ține licitație publică în localul casei parohiale din Stejar, pentru edificarea bisericii din loc, conform devizului și planului aprobat de Consiliul eparhial Nr. 5417/1939.

Devizul și planul se poate vedea zilnic la oficiul parohial Stejar.

Pr. Vasilie Popa.
adm. parohial.

Licitație minuendă

Consiliul parohial din Pojoga, publică licitație cu oferte închise pentru facerea gardului de împrejmuire din zid cu grilaj la curtea bisericii pe ziua de 27 August 1939 ora 15.

Condițiile de licitație se pot vedea la oficiul parohial.

Pojoga, la 20 August 1939.

Consiliul parohial

Nr. 5171/1939.

Concurs

Pentru întregirea parohiei Tisa, protopopiatul Hălmașiu, rămasă vacantă prin trecerea pr. Aurel Luca la altă parohie, se publică concurs de 30 zile.

Venitele parohiei sunt:

1. Salariul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

2. Stolele legale.

3. Birul legal.

4. Lemne de foc din pădurea urbană, cât primește un număr de casă.

Parohia este de cl. II-a.

În lipsă de recurenți de cl. II-a, se primesc și recurenți de cl. III-a.

Alesul va catechiza regulat, fără altă remunerație, va predica în duminici și sărbători și va achita toate impozitele către Stat și comună, după beneficiul său.

Concurenții vor cere aprobarea P. S. Sale Părintelui Episcop Andrei, pentru a putea candida, iar cererile de concurs, însoțite de actele necesare, le vor înainta Ven. Consiliu Eparhial.

Concurenții cu încuviințarea protopopului și cu respectarea dispozițiilor regulamentului pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice și a face cunoștința alegătorilor.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu Ștefan Bogdan, protopop.

(1-3)

Nr. 5781

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul vacant Lipova se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”, cu dotațiunea:

I. Dela protopopiat.

1. Retribuția dela Consiliul eparhial.
2. Birul protopopesesc dela fiecare protot câte 6 măsuri (30 l.) grâu sau porumb.
3. Dotațiunea dela Stat, conform bugetului general al Statului.
4. Spesele cancelariei protopopești stabilite în bugetul cancelariei protopopești.
5. Locuința protopopească.

II. Dela parohie.

1. Sesiunea parohială de 32 jug. cad. teren arabil.
  2. Întregirea dotației dela stat, conform legii în vigoare.
  3. Birul legal.
  4. Stolele legale.
- Toate dările și sarcinile publice după venite le va suporta protopopul.

Dela recurenți se cere calificațiunea prescrisă în § 53 din Statutul Organic și în concluzul congrusul Nr. 111 din 1888 și anume: calificațiunea cerută pentru parohiile de cl. I și bacalaureat de liceu, serviciu de cel puțin 5 ani și dovadă că s'au distins pe terenul bisericesc și cultural.

Reflecții la acest post vor înainta cererile, în termenul indicat și înzestrate cu documentele necesare, Ven. Consiliu eparhial din Arad.

Arad din ședința plenară a Consiliului eparhial ort. rom. ținută în 9 August 1939.

Trăian Ciblan
cons. ref. ep.

1-3